

LUKIOLAISTEN PERIAATEOHJELMA 2018–2021

Kokosimme Lukiolaisten arvot ja periaatteet asiakirjaksi perustuen Suomen Lukiolaisten liiton vuonna 2017 tekemään kyselyyn, johon vastasi noin 3000 lukiolaista ympäri Suomen. Lukiolaisilla tulee olla asiakirja, johon toimintamme pohjaa, ja mihin voimme nojautua ottaessamme lukiolaisten äänellä kantaa yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Sivistys

Lukiolaisille sivistys on kaikkea yhteiskunnan toimintaa määrittävä periaate, jonka avulla rakennetaan parempaa maailmaa. Sivistyksen tehtävänä on syventää ymmärrystä ympäröivästä yhteiskunnasta, kulttuureista ja muista ihmisistä. Se tarkoittaa kriittistä, luovaa, laaja-alaista ja avointa tapaa ajatella.

Jokaiselle kuuluu mahdollisuus tutustua ja syventyä eri ilmiöihin ja tieteenaloihin. Oppiminen on silloin mielekästä. Lukiolaisten mielestä yksilöllä pitää olla vapaus määritellä opintojensa suuntaa. Lukiolaisille on tärkeää voida valita painopisteet laajasta kurssi- ja oppiainetarjonnasta.

Oppimisen on oltava mahdollista läpi koko elämän. Ehjä koulutuspolku ja toimivat rakenteet takaavat tälle perustan.

Demokratia ja aito osallisuus

Lukiolaisten mielestä yhteiskunnassa tulee luottaa demokratiaan sekä kunnioittaa sen kautta syntyneitä äänestystuloksia ja päätöksiä. Muutos tapahtuu osallistumalla keskusteluun ja kyseenalaistamalla nykytilanne.

Lukiolaisille ikä ei ole peruste jättää nuoria yhteiskunnan päätösten ulkopuolelle, vaan osallisuus päätöksiin kuuluu kaikille. Nuorten on osallistuttava kaikkeen päätöksentekoon yhteiskunnan jokaisella eri tasolla. Se tarkoittaa nuorten mahdollisuutta asettua ehdolle ja äänestää valtakunnallisissa vaaleissa. Aito osallisuus vaatii sitä, että nuoret toimivat täysivaltaisina päätöksentekijöinä.

Demokratian on oltava yleistä ja yhtäläistä. Se tarkoittaa sitä, että jokaisen henkilön tulee päästä vaikuttamaan ja olemaan osa yhteiskuntaa siitä syrjäytymättä.

Yhdenvertaisuus

Yhtäläiset mahdollisuudet

Lukiolaiset haluavat toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden puolesta. Jokaisella on yhtäläiset mahdollisuudet toimia omana itsenään. Se edellyttää, että jokaiselle taataan riittävä toimeentulo ja kattavat turvaverkot.

Lukiolaisten mielestä jokaisen asema yksilönä on tiedostettava, hyväksyttävä ja turvattava. Sitä ei saa varjostaa leima ryhmän edustajana, tai henkilön oman vaikutusvallan ulkopuolella oleva asia kuten perhetausta tai varallisuus.

Feminismi

Lukiolaisille feminismi tarkoittaa ihmisten välisen epätasa-arvon analyttistä purkamista, ja huomioi sukupuolen lisäksi muutkin erot esimerkiksi etnisen taustan osalta.

Lukiolaisten mielestä vanhoja, pinttyneitä sukupuolirooleja pitää kyseenalaistaa ja purkaa. Sukupuolten tasa-arvoa täytyy jatkuvasti työstää kaikessa toiminnassa ja epäkohtiin kiinnittää huomiota. Havaittuihin epäkohtiin on puututtava tehokkaasti.

Kunnioitus

Lukiolaisten mielestä erilaisuus on rikkaus ja voimavara. Erilaisia mielipiteitä ja näkemyksiä on, ja niitä tulee pyrkiä ymmärtämään ja kunnioittamaan. Lukiolaisten mielestä eriävät mielipiteet tarjoavat laajan näkökulman asioihin. Lukiolaiset eivät kuitenkaan hyväksy ihmisoikeuksien vastaisia, muita ihmisryhmiä vahingoittavia ajattelumalleja tai tekoja.

Lukiolaisten mielestä suvaitsemattomuus luo eripuraa, vastakkainasettelua ja pakottaa ihmisiä piilottelemaan ja eristäytymään yhteiskunnasta. Jokaisen pitää saada elää ilman pelkoa siitä, ettei heitä ymmärretä tai hyväksytä.

Kestävä kehitys

Ekologisuus

Ekologinen kestävyys on vastuuta ympäristöstä. Ihminen ei ole erillinen luonnosta, vaan tarvitsemme sitä elääksemme. Lukiolaiset pitävät luonnon huomioimista arjessa tärkeänä. Etenkin kierrätys ja vähemmän kuluttava elämäntapa nähdään tarpeellisina tulevaisuutta ajatellen. Lukiolaiset näkevät ilmastonmuutoksen merkittävänä uhkana, jonka torjumiseksi tulee toimia niin yksilön, yhteiskunnan kuin kansainväliselläkin tasolla.

Lukiolaiset kokevat, etteivät ihmisten tiedot ekologisesta elämäntavasta ole riittäviä. Ekologisuudesta pitää puhua enemmän niin koulutuksessa, kuin yhteiskunnassa yleisesti.

Kansainvälisyys

Lukiolaisille kansainvälisyys on toisten ymmärtämistä ja maailmankatsomuksen avartamista. Kulttuurien ja ajatusmallien yhdistäminen kehittää yhteiskuntaa sekä tukee yksilöitä. Yhteistyöllä vältymme konflikteilta.

Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalisen kestävyuden tarkoituksena on taata kaikille ihmisille mahdollisuus perustarpeisiin kuten kotiin, koulutukseen ja riittävään toimeentuloon.

Lukiolaisten mielestä sosiaalisen kestävyuden tavoitteet edistävät tasa-arvoa ja onnellista elämää. Varsinkin maksuton koulutus on erittäin tärkeä toimenpide kohti näitä tavoitteita.

Lukiolaiset haluavat edistää vastuuta koko maailmasta globaalin asennekasvatuksen kautta.

Ylisukupolvisuus

Lukiolaiset pitävät tärkeänä, että päätöksenteossa huomioidaan sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus. Se vaatii päätöksiä myös nuorten ikäluokkien hyväksi. Lukiolaiset kantavat erityistä huolta kestävyysvajeen tuomista haasteista yhteiskunnan tulevaisuudelle.